

Legalizace konopí v Česku má zatím nulovou hodnotu, říká uznávaný chemik

Žádný z Čechů neví o účincích konopí snad tolik jako vědec Lumír Ondřej Hanuš. Původem Olomoučan pracuje už léta v Izraeli, kam jej přivedla spolupráce s objevitelem struktury THC. „Legalizace v Česku má zatím nulovou hodnotu,“ řekl iDNES.cz Hanus. Ten byl hostem odborné konference, jež se konala od středy do soboty v Praze.

Lumír Ondřej Hanuš, analytický chemik a světový odborník na poli výzkumu konopí, který působí na Hebrejské univerzitě v Jeruzalémě. V březnu byl hostem pražské konference o léčebném použití konopí a jeho aktivních látek.

O léčebném konopí říkáte, že od jeho legalizace se po letech dostáváme opět k jeho legalizaci. Tedy do stadia, ve kterém už jsme kdysi byli. Proč si myslíte, že i přes poznatky, které vy vědci máte, dnes léčení konopím tolik drhne?

Je to kvůli strachu. Konopí se bojí lékaři, ale i mnozí pacienti. Ti se nebojí léčit, ale bojí se toho, aby je za to nepopotahovala policie, taková obava je v nich stále zafixovaná a já si myslím, že je to chyba. Pacientovi by se mělo vyjít vstříc. Jenže on vidí, že se mu zatím vstříc nevychází, takže je tak trochu v koutku a vyčkává, co se z toho vyvine a jestli pro něj to konopí bude. Pak je samozřejmě druhá skupina pacientů, kteří nehledí na zákony a na nic, konopí si sami seženou a léčí se jím. Ale předesílám, že konopí neléčí vždy, neléčí každého a neléčí každou nemoc a její každé stádium.

Co léčbu ovlivňuje?

Je to především genetická výbava. Když člověk není geneticky vybavený, tak mu nic nepomůže. Jsou rodiny, kde umírají v 50 letech a pak ty, kde umírají v 90 letech. A tam, kde umírají v 50, tak i když je člověk sebevíc zdravý, tak nemůže moc počítat s tím, že by žil do 90 let. Znáám ty, kteří pracovali s jedy, kouřili a nikdy neměli zdravotní potíže a zemřeli ve vysokém věku. A pak jsem znal ty, kteří žili naopak velmi zdravě, a stejně se nedožili vysokého věku.

Pak je ale velmi obtížné říci, koho konopím léčit.

Tady se stále hovoří o tom, zda má pacient za měsíc dostat 30 nebo víc gramů. To je podle mě úplný nesmysl. My musíme hovořit o kvalitě konopí, protože pokud má nízký obsah účinných látek, tak se může 100 gramů rovnat 30 gramům kvalitního konopí. Záleží na obsahu, který už se dnes samozřejmě bere v úvahu a povede to k tomu, že se bude dávat pacientům rozdílné konopí. Třeba v Izraeli chtějí jinou odrůdu konopí dávat pacientů na den a jinou na noc. Konopí navíc bude v několika silách a s vysokým obsahem kanabidiolů (*CBD, jedna z účinných látek v konopí, pozn. red.*).

Je dobré jít takovouto cestou?

Je to dobře, ale myslím si, že až konopí bude rozlišeno jen obsahem účinných látek, tak to bude krok zpět. V Izraeli nyní pacient spolupracuje s pěstitel. Ten mu může najít odrůdu, která mu sedne. Až to bude jen na procenta, tak to bude krok zpět, protože v konopí nejsou jen kanabidioly a tetrahydrokannabinolů (*THC, psychoaktivní látka v konopí, pozn. red.*). Znááme už 1 044 látek, které se podařilo identifikovat. Ale výzkum je, kvůli tomu že konopí bylo zakázané, ještě v plenkách a my dosud nevíme, které a jak působí. Když budete mít různé odrůdy konopí, jež budou mít shodné množství kanabidiolů a tetrahydrokannabinolů, tak budou působit rozdílně, protože do jejich působení vstupují právě ještě jiné látky, které dnes nejsou prozkoumané.

Lumír Ondřej Hanuš

Mezinárodně uznávaný **analytický chemik** v oboru farmaceutické chemie. Věnuje se **výzkumu kanabinoidů** a patří k zastáncům legalizace konopí pro léčebné účely.

Hanuš je objevitelem látky zvané **anandamid**, což je endogenní kanabinoid, a patří k vědcům, jejichž práci otiskl prestižní vědecký časopis Science.

V letech 1971 až 1990 vyučoval na **Lékařské fakultě Univerzity Palackého v Olomouci**, poté odešel do Izraele, kde působí na **Hebrejské univerzitě** v Jeruzalému, což je nejprestižnější světové vědeckém pracovišti zkoumajícím konopí. V minulosti si také prošel zkušenostmi s vědeckou prací na univerzitách v USA.

Sedmašedesátiletý Hanuš dodnes pracuje v týmu doktora **Paphaela Mechoulama**,

objevitele tetrahydrokanabinolu (THC), což je hlavní psychoaktivní látka obsažena v konopí.

Hovoříte o velkém množství látek. Dělá právě to z konopí takový rostlinný unikát?

To, co z konopí dělá unikátní rostlinu je, že působí na tolik nemocí. A proč se tak děje, to nebylo dlouho jasné. Když byly v mozku objeveny kanabinoidní receptory a následně endokanabinoidní látky (*kanabinoidy, které si dokáže vytvořit lidské tělo, pozn. red.*), tak se objasnilo, jak tyto látky působí a našla se paralela mezi nimi a kanabinoidy v konopí. A tím se také objasnilo, proč to konopí působí na lidské zdraví i psychiku. Přírodní látky, které působí jako látky z konopí, se váží na receptory, které patří k jedněm z nejrozšířenějších v lidském těle, proto působí na tolik nemocí. Přitom jiná léčivá rostlina dokáže třeba působit jen na jeden faktor nemoci. Třeba na bolest, kašel a tak dále. Konopí ale působí na velkou plejádu faktorů. Už dnes vědecké autority říkají, že v budoucnosti se budou konopím tlumit nejen symptomy, ale budou se jím léčit i samotné nemoci.

Proč se s konopím zatím nepočítá při léčbě samotných nemocí, ale léčí se jím jen příznaky?

Protože s léčením onemocnění ještě nemáme zkušenosti a protože člověk pro takovou léčbu musí být geneticky vybaven a zda jeho organismus zrovna není nějak oslabený. Dobře víte, že když přijde někdo mezi lidi s chřipkou, tak některé nakazí, některé ne. Někdo se bude léčit 14 dnů, jiný týden.

Jak se díváte na podání konopí dětem? V Česku jej zatím nepovolili a vede se kolem tohoto debata.

Pokud je člověk dospělý, má vyvinutý mozek a nemá žádné psychické onemocnění, nemůže mu konopí uškodit. Neznám takový případ. Ale u vyvíjejícího se mozku, tedy u dětí a mladistvých do 22 let, existuje potenciální nebezpečí, že by konopí mohlo uškodit. Uškodit by ale mohlo jen ve velmi malém procentu a jen s velmi malou pravděpodobností, přesto jej musíme brát v úvahu. Konopí můžeme akceptovat u dětí, které mají rakovinu a lékaři už jim nemohou jinak pomoci. Ale i u nich kvůli potenciálnímu riziku stojí lékaři a rodiče před těžkým rozhodnutím. Potenciální riziko ovšem existuje i u léků, které se běžně užívají. Byly také případy, kdy léky byly legální, přesto udělaly obrovské škody.

Byl byste pro úplnou legalizaci konopí?

Toho nejsem příznivcem. Konopí je lék a když jsem zdravý, tak léky nepotřebuji.

Řada lidí si ale říká, proč by si konopí měla kupovat třeba za 300 korun gram, když si ho může vypěstovat doma za oknem.

Toto říká třeba pan Majzlík, jehož dcera má roztroušenou sklerózu. On pro ni konopí pěstuje a stojí ho to desítky korun, pak ho přesvědčte, aby jí jej kupoval za tisíce. To by si nemohli dovolit. Muž z Týna bojuje za legalizaci konopí k léčebným účelům

"Napsal jsem jim, že jim nepřeju, aby museli zažívat něco podobného jako my, ale že by bylo vhodné, aby zajeli mezi lidi, kteří to řeší. Nemusí ani přímo k nám, s roztroušenou sklerózou se potýkají tisíce dalších lidí. Ať si to nechají vysvětlit, ať ale konečně pochopí, že dospělý člověk si sám dokáže rozhodnout o tom, co je pro něho nejvhodnější," popisuje muž.

Už si zvykl na to, že se na něj obrací o radu s užíváním konopí kvůli těžkým nemocem nejen místní, ale i lidé z celé republiky. Přestože byl sám až do začátku loňského roku přesvědčen, že kdo sáhne na konopí, je feťák a měli by ho zavřít, až zčerná, vážné zdravotní problémy jeho dcery mu zcela změnily pohled na tuto otázku.

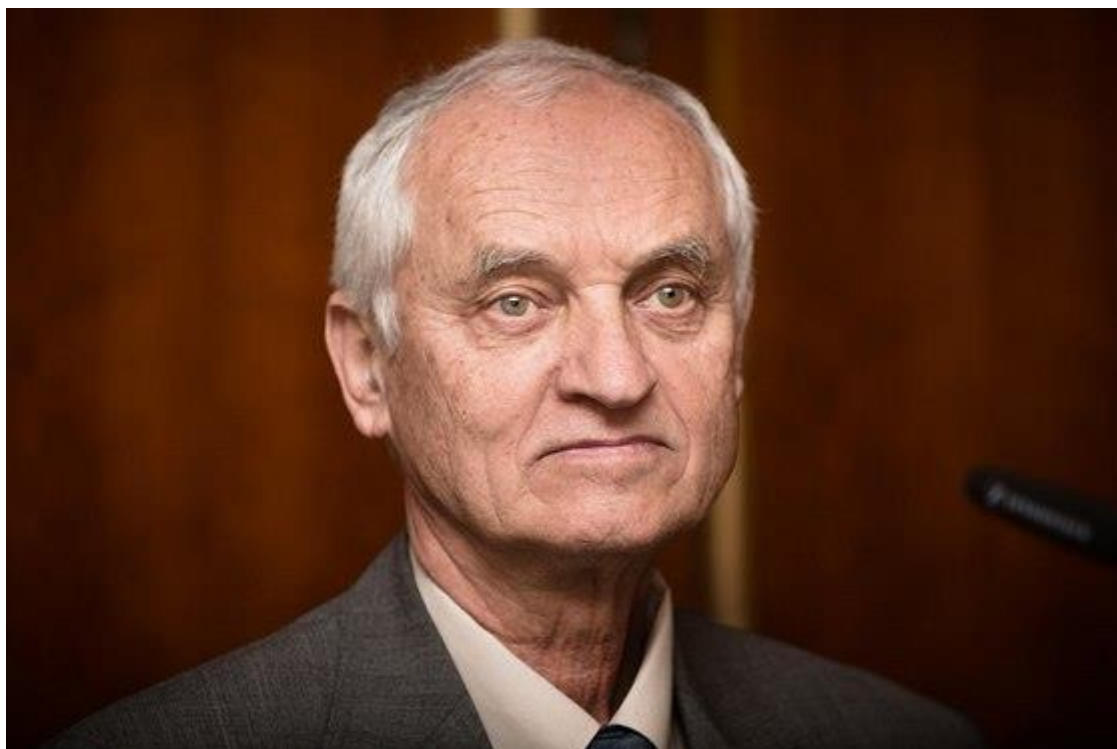
"Začal jsem se o to víc zajímat a zjistil jsem, že jsem se mýlil. A že existuje spousta lidí, kteří mají stejné problémy. Rád bych se dočkal toho, že z nás zákonodárci přestanou dělat nesvéprávné tvory".

Tomu rozumím, ale jsou tu i argumenty, že léčebné konopí má deklarované množství účinných látek a je pěstováno v čisté půdě.

Je fakt, že pokud chcete vyčistit půdu, kde jsou třeba těžké kovy, vysejete tam konopí. Ono znečištění z půdy vybere. Čili konopí by se skutečně mělo pěstovat v dobré půdě. Zároveň by nemělo být ničím napadeno. Třeba když je tam aspergillus (*typ plísně, pozn. red.*), tak může pacient dostat aspergilózu a na ni zemřít. Konopí proto musí být nezávadné. Proto nejsem příznivcem soukromého pěstování. Ale pokud samozřejmě není alternativa, tak pacient si konopí vypěstuje. Tou alternativou myslím to, že pacient dostane konopí, které je zaručeně chemicky a bakteriologicky nezávadné a že ví, jaké jsou v něm obsahy. Když si to pěstuje sám, má vlastně „kočku v měchu“, protože neví a musí experimentovat, co mu pomůže.

Čím to je, že Česko nedovází konopí z Izraele, ale z Holandska?

Řeknu vám to upřímně. Izrael nechce povolit vývoz konopí, protože je to oficiálně droga a Izrael nechce, aby se neříkalo, že tato země, to jsou jen zbraně a drogy.

Lumír Ondřej Hanuš byl hostem pražské konference o léčebném použití konopí a jeho aktivních látek

Nemrzí vás, že konopí pořád patří mezi drogy?

Mrzí. Já jsem ho dvacet let pěstoval v Olomouci ve výzkumném ústavu zelinářském. Nebyl tam plot, každý si mohl utrhnout, kolik chtěl. Přesto se mi tam nikdy neztratil ani list. A teď si představte, kdybych to tam měl dnes, tak by mi všechno přes noc sklidili. Ale dřív to nikdo neznal. Všichni chodili kolem a říkali: „To jsou ale vysoké kopřivy.“ Takže časy se mění. Když jsem tehdy řekl, že to je konopí, vybavili si písničku Andulka konopí močila, ale nikdo

si jej nedal do souvislosti s marihuanou. Ale já vás prosím, abyste léčebnému konopí marihuana neříkali, protože marihuana je přitom místní název vrcholků samičího květenství na malém kousku světa někde v Americe.

Zmínil jste část rostliny, která se používá. Jak se díváte na formu použití? V Česku jsou k mání pouze usušené části samičího květenství.

K pacientovi by se léčebné konopí mělo dostávat všemi jinými formami, ale ne v podobě rostlinného materiálu, jak je tomu nyní. Výrobci mohou připravit extrakt, zanalyzovat jej a ten dávat do olejů, čípků, koláčů... Tak by pacient přesně věděl, kolik toho užil. U rostlin to tak ale není. Odrůdy jsou odlišné a mezi některými jsou odlišnosti poměrně velké. Třeba vím, že byla nějaká maďarská odrůda, kterou analyzovali, a mezi nejvyšším a nejnižším obsahem byl 28násobný rozdíl. A to už je něco.

Vy sám jste se konopím někdy léčil?

Nikdy jsem ho nepoužil, protože jsem nebyl nemocný. Mám v rodině jednak výbornou genetickou výbavu, pak také sportuji, takže protistresové látky si mé tělo vytváří díky sportu, a jsem také šťastně ženatý. Takže konopí bych klidně zkusil, ale zatím k tomu nebyl důvod.

Přesto jste zcela přesvědčený, že konopí je lék. Existuje o tom dnes ještě nějaký vědecký spor?

Sleduji odbornou literaturu a týdně je o konopí zhruba 50 až 100 nových vědeckých prací. To je moje odpověď.

Zdá se, že to je hodně.

Ano to je. To, jak konopí pomáhá, odborníci pořád studují ze všech stran. Dnes už je skutečně doloženo, jak na nemoci působí. Když jezdím po světě na přednášky, setkávám se s lidmi, kteří měli třeba rakovinu v pokročilém stádiu a zcela se vyléčili.

Jste přesvědčený o tom, že to bylo díky konopí? Sám jste hovořil o genetické výbavě.

Zrovna teď jsem zaznamenal případ, kdy v České republice někdo měl nádor na mozkou a vyléčil jej konopím. Nelegálně samozřejmě.

Jak je to nyní s konopím v Izraeli? Četla jsem, že léčba už je tam zpoplatněna.

Co se týká placení, pacient může dostat 20 až 200 gramů měsíčně. Každý měsíc platí 360 šekelů (v přepočtu asi 2 200 korun) bez ohledu na to, kolik skutečně gramů dostane. To tvoří asi deset procent nízké penze. Takže tady by to třeba bylo 900 měsíčně, což by bylo snesitelné. Právě to je chyba, že Izrael jej neexportuje a Česko začalo konopí dovážet z Bedrocana, což je soukromý rodinný podnik, který pěstuje, myslím, tak sto kilogramů ročně. V Izraeli je osm pěstitelů a kolik si myslíte, že každý z nich za měsíc vypěstuje?

A kolik je v Izraeli pacientů? Říkalo se, že jich jednou bude až 40 tisíc.

Vydáno bylo 20 tisíc povolení, ale někteří pacienti už zemřeli.

Pak bych řekla, že pěstovat se budou tuny.

Jeden pěstitel vyprodukuje jednu až dvě tuny. Ale to už je váha čistého materiálu, ne rostlin.

A nic se nevyhazuje?

Ne, všechno spotřebují pacienti.

Těší vás to?

Radost bych měl, kdybych viděl samé zdravé lidi. Ale když jsou nemocní tak, že jim lékař nemůže pomoci a konopí ano a oni ho dostanou, tak to víte, že z toho mám radost.

A když se pak podíváte u nás, kde ani dva roky po účinnosti zákona vlastně téměř nikdo legálně konopí nebere. Co tomu říkáte?

Nejpotřebnější pacienti jsou tady penzisté a ti si současnou cenu nebudou moci dovolit. Pro ně má léčebná legalizace nulovou hodnotu a konopí si zase budou hledat nelegálně nebo si to budou pěstovat a budou překračovat zákon.

Autor: [Hana Válková](#)